



**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De majoritate & obedientia. Consilium XLVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

capax efficiatur; quia repugnat juri & rationi, *Par-norm. in d. c. Quanto num. 2.* non enim bene concordat Psalterium cum Cithara, *Gloss. in d. c. Diversis sal-lacis, in V. cithara, & ibi Av. iudic. de clericis coning.*

Concludo itaque per Venerabilem Dominum Decanum hujus causæ Iudicem pronuntiandum esse, hanc sententiam esse nullam, partemque appellatam pro hac nullitate tantem, dictamque sententiam defendentem, in expensis litis condemnandam.

De officio iudicis delegati.

SUMMARIUM.

Iudex an per alium possit sententiam pronuntiare.

1. Assessor iudicis quando sententiam pronuntiare possit.
2. Redintegrationis spoli sententia est interlocutoria.
3. Sententia pronuntiatio ex consuetudine per alium, quam per iudicem fieri potest.

CONSILIUM XLV.

QUÆ per Reverendum D. Abbatem primæ instantiæ iudicem, pro Maria Beys Begina, lata est restitutionis seu redintegrationis spoli sententia, adversus Magistras Beginagij Lovaniensis de nullitatis vitio argui non potest, ex eo, quod dicta sententia pronuntiata sit per os M. Gregorij Wyssier præfati D. Abbatis Assessoris, hominis laici & conjugati, † quasi læsa seu non observata juris forma, quæ præscribit, ut iudex pro tribunali sedens ore proprio sententiam, ex scripti recitatione, non per alium pronuntiet, *l. 1. c. de sent. ex brev. recit. c. fin. de sent. & re iudic. lib. 6.* & Episcopis, propter dignitatis prærogativam, hoc concessum sit, quod per alium sententias suas pronuntiare possit, *d. c. ult.* Nam et si hoc regulariter verum sit in sententijs definitivis; in interlocutorijs tamen sententijs non obtinet, *gloss. in l. Statutus in V. proferant, & ibi Bart. & Bald. c. de sent. ex brev. recit. ** qualis cenleri debet hæc sententia redintegrationis spoli, quæ tantum provisionalise est, & ultimam causæ definitionem non continet, *d. l. Statutus in verb. ultimas definitiones, & ibi Bart. & alij*; quia per eandem partem adversæ reservatur potestas probandi, & sic ulterius in principali negotio procedendi; post quam adhuc alia expectatur sententia definitiva super causis, quas Appellantes se habere prætendunt ad privationem & rejectionem dictæ appellatæ, *Gloss. & DD. in Clem. 1. de sequest. poss. Joannes de Anania conf. 93. Viso processu. 10.* * Quinimod etiam si dici posset, quod sententia esset definitiva, aut quod saltem habeat vim definitivæ, nihilo magis posset in eo constitui nullitas; ob id, quod hæc pronuntiatio per organum vocis dicti Assessoris sit facta ex consensu procuratorum utriusque partis, idque ex causa debilitatis & impotentie præfati Reverendi Domini Iudicis id mandantis: hic enim procuratorum consensus nullitatem diluit; cum hæc juris communis solemnitas non sic præscripta sit, nec tam stricte servanda, quin consuetudine aliter observari possit, ut numquam iudex ipse per se, semper verò vel ejus Notarius vel alius, eo mandante, sententiam recitare seu pronuntiare possit.

Bald. in l. 2. nu. 15. c. de sent. ex brev. recit. Phil. Francus in d. c. ult. nu. 6. Felinus in c. Super questionum nu. 7. De off. iud. deleg. Ioan. de Anania d. conf. 93. n. 3. Vnde cum consuetudo possit, poterit quoque partium litigantium consensus remittere huiusmodi juris solemnitates in ferendis sententijs præscriptas; ut sunt quod in scriptis feratur, & à iudice pro tribunali sedente ore proprio pronuntietur: ut expresso jure satis decisum est, *l. Quoties in fine, & ibi gloss. final. & Bartol. c. De privileg. schola. lib. 12. Angel. in Authentic. Nisi breves. c. De sent. ex brev. recit. Afflicus dec. 191. nu. 7.*

De majoritate & obedientia.

SUMMARIUM.

Concilij provincialis convocatio, & definitio.

1. 3. 11. Concilium provinciale quis indicat & celebret.
2. 6. Concilio provinciali qui interesse, & qui ad illud vocari debeant.
4. Abbates an ad Concilia provincialia vocari debeant.
5. Cathedralium Ecclesiarum Capitula ad Concilia provincialia vocari debent.
7. Mendicantes & exempti non debent ad Concilia vocari.
8. Concilio in provinciali quis vocem habeat.
9. Cathedralium Ecclesiarum Capitula in Concilio provinciali vocem consultivam, non decisivam habent.
10. Episcopus consilium Capituli sequi non debet in Concilio provinciali.
12. Formula concludendi Concilia provincialia.
13. Episcopi ad Concilia provincialia personaliter comparere debent.

CONSILIUM XLVI.

QUÆ RITVR, qui ad Concilium provinciale, quod Metropolitanus seu Archiepiscopus indicit, *c. Si Episcopus. c. Si quis Episcoporum 18. distinct.* vocari possint, & vocati ire debeant? Ad quod responderetur, omnium, qui sunt de Ecclesiastico ordine, non esse eandem rationem. * Episcopi enim Metropolitanano subjecti, quos Suffraganeos vocant, quin vocari debeant ac possint, & vocati cessante legitimo impedimento, venire debeant, nulla est dubitatio, *d. c. Si quis Episcoporum Ant. de Rosell. in tract. De Concilijs artic. 5. Qui sint vocandi ad Concil. nu. 3. Henric. Bottens in tract. De Synodo Episcoporum p. 2. Nec mirum; quia Episcopi Suffraganei sunt in ea Synodo in cognoscendo ut conjudices, can. Scito. vi. q. 3. & in definiendo ut assessores, c. ult. 15. q. 8. Ant. de Butrio & Imola in c. Grave. de præben. † Vnde Metropolitanus dicitur Concilia provincialia cum suis Suffraganeis celebrare, *cap. Sicut olim De accusation. † Abbates*, quamvis generaliter cum alijs Clericis vocari possint, vocari tamen necessario non debent; nec vocati ire ad provinciale Concilium coguntur, si in diocesi alicujus Suffraganei Episcopi sunt; quia sufficit eos interesse Concilio Synodali seu Episcopali, in quo ipsi intimantur, quæ in provinciali Concilio definita sunt, *c. Episcopus non debet, 18. distinct. 6. Decernimus ead. distinct.**

Felin.

*Felin. in cap. Quod super his De maior. & obed. ne frequentatione duplicis Concilij, Provincialis & Episcopalis, graventur, Henr. Bobic. in d. cap. Sicut olim. Glor. Pragm. sandi. tit. de auctoritate sacri Concilij in princ. ad v. Conciliorum. Vnde consequitur, Abbates Metropolitano immediatè subiectos, eadem ratione vocari posse, si post provinciale Concilium Metropolitanus in sua tantum diocesi Synodale quoque celebrare consuevit. * Cathedralium Ecclesiarum Capitula necessarii vocari debent, c. ult. De his qua sunt à Pralat. non etiam aliarum Collegiarum Ecclesiarum, Ioan. And. Imola & alij, in d. c. ult. Quamvis sint, qui dubitent, num omitti possint, & tantum si ultro veniant admitti, Innocent. in d. c. Grave, cum eorum interest; quod verius improbat, Panorm. in d. c. ult. Henr. Boetius d. parte 2. nu. 22. & 30. cuiusque Tridentini Concilij definitio, licet obscurius, accedere videtur, Sess. 24. c. 2. De reform. dum Episcopos omnes & alios, qui de iure vel consuetudine interesse debent, ad provinciale Concilium convenire præcipit: post Episcopum enim proximum locum obtinent Capitula Cathedralia.*

6. Ex quo inferitur, alios inferiores Clericos cuiuscumque ordinis vel generis vocandos non esse, nec generaliter vocatos ad veniendum urgeri; cum sufficiat eos vocari & comparere, dum in Synodali seu Episcopali Concilio statuta Concilij provincialis publicantur, Caudin. de Turritem. in d. c. Decernimus 18. diffinit. Multo minus, etiam vocati, venire debent Fratres Mendicantes, qui nec ad Synodale Concilium vocati venire coguntur c. Nihil 17. De excess. Pralat. Felin. in d. c. Quod super his nu. 1. De maior. & obed. In pari causa sunt omnes exempti, & per exemptionem Sedi Apostolicæ immediatè subiecti. Cum enim convocare Concilium sit de lege diocesana, & jurisdictione Episcopali, d. c. Episcopus, DD. in c. 1. De maior. & obed. Hostien. in d. c. Quod super his. non coguntur exempti ab huiusmodi jurisdictione parere, Mar. Socin. tract. de visitat. n. 16. Henr. Boetius in d. tract. parte 2. præsertim quia per Concilium Tridentinum hac in parte nihil sit immutatum, sed tantum quoad Synodale seu Diocesana Concilium, ad quod etiam exempti ire iubentur, d. Sess. 24. De reformat. c. 2. quod eundo decretis Synodalibus se conformare debent, cum Synodalibus Concilij decreta Concilij provincialis publicentur ac notificentur, Henr. Boetius d. parte 2. nu. 21. Qui Capitulis generalibus subijciuntur Religiosi, ex definitione etiam Concilij Tridentini, d. c. 2. Sess. 24. nec vocari, nec comparere debent.

8. Quod secundo loco quaeritur, qui in provinciali Concilio vocem definitivam, seu jus definiendi, concludendi, ac iudicandi habeant? Expeditum est quoad eos, qui necessariò vocari non debent ad Concilium provinciale, quos paulò antè enumeravimus, hoc est omnes inferiores ab Episcopis. Cum enim neque vocari, neque vocari omnino comparere debeant, nullæ sunt eorum in tractatu aut definitione provincialis Concilij partes; sed audire tantum debent, proponere, & consulere, opinionemque suam solum declarare; sed non concludere, iudicare, aut statuere, Ant. De Rosellis, d. tract. De Concilij. q. 6. nu. 4. & 15. sic quod vo-

cem consultivam, non definitivam habeant.

Sed non perinde expeditum est de Capitulis Cathedralibus, quæ ad provinciale Concilium vocanda esse diximus; an videlicet consultivam, an verò etiam decisivam vocem in eo habeant? Et quamvis necessitati vocationis, ac præsentia conjuncta videri posset facultas ac potestas concludendi, iudicandi, definiendi, ac statuendi, ut in Episcopis, verius tamen & receptius est, vocem consultivam huiusmodi Capitulis tantum permitti, Panorm. in d. c. ult. & in q. 1. incip. Episcopus, nu. 20. Ant. de Rosell. in d. tract. De Concil. art. 6. nu. 4. & art. 5. nu. 4. ob id, quod etiam apertò iure, in c. ult. De his qua sunt à Pralatis, huiusmodi Capitula invitentur & admittantur ad Concilij provincialis tractatum; quo verbo rei definitio, absolutio, & perfectio minimè continetur, can. sine exceptione xii. q. 2. † Cum alioqui etiam generaliter Episcopus expediat negotia non propriè cum consensu, sed cum consilio Capituli sui, c. Novit, & ibi DD. De his qua sunt à Pralatis: quod quidem consilium, sibi à Capitulo datum, potest Episcopus, non etiam cogitur semper sequi, c. Cum olim, de arbit. Et quamvis in alijs rebus arduis Episcopus consensum Capituli sui habere debeat, Innoc. & Panorm. in d. c. Novit. Lud. Roman. cons. 369. Circa primum, nu. 21. illum tamen habere non debet in Concilio provinciali; quod Concilium non Clericorum, sed Episcoporum vocatur, c. De Concilij, 18. diffinit. d. cap. Sicut olim de accusat. quia in hac provinciali Synodo Episcopi velut novum ac separatam Collegium constituunt, Petrus de Anchar. in d. c. Sicut olim. De quo minus in hoc provinciali Concilio, de quo nunc agitur, dubitandum est; quòd in eo solum ferè agatur de executione eorum, quæ per Concilium Tridentinum definita sunt; de quorum validitate dubitare non oportet, & in quo de reverenter recipiendis decretis ferè tantum agitur ut eodem Tridentino Concilio definitum est, Sess. 25. c. 2. De reformat. & c. De recipien. & observan. decretis Concilij, & in confirmatione Concilij per dominum papam facta. Quæ ad Metropolitanum quoque Capitulum transferenda sunt: cum nullo iure hac in re discrimen inter Cathedralia & Metropolitana Capitula constitutum legatur; & generaliter dictum sit de Cathedralibus Capitulis ad Conciliorum provincialium tractatum invitandis & admittendis. Et ut in comparatione Metropolitanarum ad Cathedralia, & Cathedralia ad Collegiata, quoad dignitatis prærogativam, aliqua in alijs constitui possit differentia, c. Quamvis. De præben. lib. 6. Felin. in c. postulasti De rescrip. vet. Rebuffus in praxi benefic. tit. de dispens. ratione atq. n. 14. in v. Cathedralib. in re tamen proposita, nulla constitui debet, propter iuris, quod in subiecto articulo versatur, angustias, d. c. fin. De his qua sunt à Pralatis.

Quæ ita constringuntur, ut in definiendo, iudicando, ac statuendo solus Metropolitanus & Episcopi comprovinciales sint iudices, definitores, ac statuentes, Panorm. in d. c. fin. & quòd in provinciali Concilio definitur per Archiepiscopum, cum consilio & assensu aliorum Episcoporum omnium vel majoris partis definiri dicatur, Hostien. & Innoc. in d. c. Grave. * Eòque etiam pertinet formula conclusionis, cujus usus in provincialibus Concilijs, hac

hæc videlicet, Henr. Bohic. in d. c. Grave. Nos Archiepiscopus cum consensu suffraganeorum nostrorum in Concilio congregatorum statimus. &c. Atque item verba Concilij Tridentini hæc Sess. 25. decreto De invocatione, veneratione, & reliquijs in fin. Episcopus, antequam controversiam dirimat, Metropolitanus & provincialium Episcoporum in Concilio provinciali sententiam expectet. Sic quod manifestum sit, quod cum de voce seu suffragio judicandi vel statuendi queritur in provincialibus Concilijs, solis Episcopis id attribuendum sit; quasi in eis magis electa sit industria personæ: quod perinde in Capitulo, quod diversis personis constat, dici non potest. *Ant. de Rosel. d. n. 15.*

13. † Quæ etiam ratio est, cur Episcopi ad hoc Concilium vocati, cessante legitimo impedimento, personaliter comparere debeant, d. c. Si Episcopus; alij autem omnes Prelati inferiores, atque etiam Capitula Cathedralia, per nuntium, seu procuratorem, d. c. fin. De his que sunt a prelat. Sic quod hinc manifestum fiat, necessitatem vocationis & comparitionis, non habere conjunctam facultatem judicandi, definiendi, aut statuendi: & Episcopos quidem necessario vocari ut consulant, judicent, & statuunt; alios autem ut consulant, audiant, & opinionem suam tantum proferant. *Ioan. And. & Panor. in d. c. fin. Petr. de Monte Veneris in Monarchia Conciliorum tit. De Concilio generalis congregatione q. 7. versio. si autem dubitaretur.*

De majoritate & obedientia.

SUMMARIUM.

Calendarij correctio.

1. Intercalationis effectus in reformatione Calendarij.
2. Papa in rebus spiritualibus & Ecclesiæ omnem potestatem habet.
3. Annus completur illucescente ultimo die.
4. Annus incipit pro completo habetur.

CONSILIUM XLVII.

GREGORIUS XIII. Papa in anno Domini 1581. & sequente publica vit restitutionem Calendarij, operâ & studio Aloysij Liliij Mathematici composuit; non per intercalationem vel embolimeorum dierum insertionem seu additionem, ut ex Iulij Cæsaris instituto fieri solet, sed ad exemplum veterum Græcorum & Siculorum, per subtractionem exherelimpiorum, hoc est, exemptionum dierum decem: Romæ quidem in mense Octobri anno 1582. in alijs vero provincijs, ad quas novi hujus Calendarij notitia serius pervenit, in mense Februarii aut Octobri sequente faciendam: ita ut vel Octobris illo anno viginti & uno, Februarius octodecim diebus dumtaxat constaret. Per indultum Apostolicum nominandi Facultati Artium in Universitate Lovaniensi concessum, inter alia cavetur, ut qui novem annis in eadem Facultate promotus fuerit, nominari possit ad beneficia valorum annuum sexaginta florenorum auri de Camera non excedentia: item per concordata Sedis Apostolicæ cum Natione Germanica statutum est, ut nullis preventivis aut expectativis gratijs Apostolicis gravari possint ordinarij beneficiorum collatores in æternis totius anni mensibus, Februa-

rio, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, & Decembri. Virtute hujus indulti per dictam Facultatem ad collationes beneficiorum Abbatis S. Iacobi Leodienensis primâ mensis Martij anno 1583. post dictorum decem dierum exemptionem factam in Februario nominatus est M. Henricus Freisne; qui vigore ejusdem nominationis acceptavit Capellaniam ad dicti Domini Abbatis collationem, vacantem sextâ dicti mensis Martij, quam idem Abbas, non obstante dictâ nominatione, suo familiari contulit.

M. Henrico nominato obijcitur quod tempore nominationis nonum annum à die promotionis non compleverit; ut potè primâ Martij anno 1574. promotus. Obijcitur quoque, quod beneficium hoc vacaverit in mense Ordinarij, hoc est, in Februario; ratione habitâ ad vetus Calendarium, licet secundum novum hæc vacatio incidisse videatur in Martio, intra primos decem illius dies, qui in numeratione dierum totius anni (qui 365. constat l. Cum heres §. Stichus De statu liberis, l. Ita vulneratus Ad Leg. Aquil. l. Annulus non statim 132. de verb. signif.) non factâ hæc exemptione, futuri erant mensis Februarij.

Quæritur, an hæc duplex obiectio nominato efficaciter obstat? In constitutione Pontificia, super hac restitutione, unica legitur exceptio; ut scilicet hæc subtractio decem dierum non faciat præjudicium annuis vel mensibus præstationibus. Ordinatio Regiæ Catholiciæ Majestatis in permissione usus illius, latiore facit exceptionem, per extensionem ad præscriptiones, actiones, exceptiones, dilaciones, & alia similia; ita ut primo aspectu videri posset hic casus contineri sub adjecta hujusmodi exceptione. Sed quoniam exceptio regulam confirmat in casibus non exceptis, l. Ob quæ vitia §. 1. de edit. editio; nobis verius videtur neutrum vel nominationi vel acceptioni prædictæ obstare; beneficiumque hujus restitutionis Calendarij nominato prodesse, non obesse debere. * Primum ob id, quod prædictum novennium complevisse intelligatur, qui pervenit ad primum, & multo magis si ad secundum diem dicti mensis Martij: nam quâ ratione in usu intercalationis per bissextum duo dies pro uno habentur, per legis auctoritatem, l. Cum bissextum 98. de verb. signif. c. Quasi §. ult. extra de verb. signif. eadem quoque exemptis decem diebus, in acceleratione sequentium factum dici debet; & civiliter ac commentitiè factum censeri deberet, si in rei veritate exemptio seu subtractio facta non esset: quia favor reipublicæ id postulat, ut certa temporum ratio constet, quod in necessitate hujus exemptionis fieri non posset, si, propter privatum aliquorum commodum, in privatis actionibus per numerum non mensium, sed dierum temporis dinumeratio fiat. Sic enim omnes menses præcedentes cum sequentibus concurrerent, & nullus suo numero per se stare: ita quod in observatione hujus alternationis seu alternatorum mensium ex dictis Concordatis, ordinarius Collator æquo animo ferre debeat, quod ei unicus mensis Februarius, unâ tantum vice, numquam intra hominum memoriam reditura, sic decisus & abbreviatus fuerit ab eo, † qui in illis principatum obtinet ex plenitudine potestatis c. Antiqua De privileg.